

Людмила Долгова
к. е. н., доцент кафедри економіки підприємств,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»,
l.dolgova@meta.ua

Юлія Лавринович
студентка 4 курсу факультету економіки та управління
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»,
iulia.lavrinovich@ukr.net

ПРОЕКТНИЙ ПІДХІД ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ МЕТОД В РОЗРОБЦІ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

ПРОЕКТНЫЙ ПОДХОД КАК ИННОВАЦИОННЫЙ МЕТОД В РАЗРАБОТКЕ И РЕАЛИЗАЦИИ СТРАТЕГИИ ПРЕДПРИЯТИЯ

PROJECT APPROACH AS AN INNOVATIVE METHOD IN THE DEVELOPMENT AND IMPLEMENTATION OF ENTERPRISE STRATEGY

Анотація. В роботі досліджено об'єктивну необхідність розробки та впровадження проектів як інструментів реалізації ділової стратегії підприємства в сучасних умовах. Запропоновано напрями вирішення проблеми створення і розвитку середовища для здійснення проектної діяльності в організації корпоративної системи управління проектами в українському бізнесі.

Аннотация. В работе исследована объективная необходимость разработки и внедрения проектов как инструментов реализации деловой стратегии предприятия в современных условиях. Предложены направления разрешения проблемы образования и развития среды для осуществления проектной деятельности в организации корпоративной системы управления проектами в украинском бизнесе.

Abstract. The objective necessity of development and introduction of projects as tools for realizing the enterprise's business strategy in modern conditions is investigated. Proposed directions for solving the problem of education and development of the environment for the implementation of project activities in the organization of corporate project management in the Ukrainian business.

В сучасних умовах в Україні для формування ефективної системи управління підприємствами важливого значення набуває здатність використання принципів стратегічної гнучкості. Для забезпечення ефективного управління набором ділових стратегій процес досягнення стратегічних цілей підприємства, в умовах ринку обмежених фінансових, трудових, матеріальних ресурсів та часу, доцільно здійснити у формі інвестиційного проекту. Низький рівень використання проектного підходу на підприємствах призводить до пониження ефективності реалізації ділової стратегії.

Мета дослідження полягає в розгляді основних детермінант, що впливають на необхідність розробки та впровадження інвестиційних проектів як інструментів реалізації ділової стратегії підприємства.

Розвиток сучасного бізнес-середовища характеризується зростанням швидкості змін та інтенсивності конкуренції, що посилює залежність підприємницьких структур від рівня інформаційної обізнаності та адаптаційних здатностей організацій. Успішність ефективного довгострокового функціонування підприємств усе більше стає залежною від якості та вчасності проведення стратегічних змін направлених на довгостроковий розвиток компанії. Така ситуація обумовлює потребу в розробці ефективного управлінського інструментарію розвитку підприємства.

У сучасному світі вижити в конкурентній боротьбі можуть тільки ті підприємства, які вміють швидко розпізнати зміни у зовнішньому середовищі і трансформуватися відповідно до їх вимог, причому здатність організації швидко і гнучко перебудовуватися

перетворюється сьогодні, по суті, в обов'язковий безперервний процес. Актуальною науковою і практичною задачею є розробка та апробація методик, технологій та інструментальної підтримки процесів розробки, реалізації та безперервного розвитку та вдосконалення стратегій підприємства (і стратегій розвитку і стратегій конкурентної боротьби) [1,-с.775].

У сучасному стратегічному управлінні досить широко використовується проектний підхід до розробки і реалізації стратегії підприємства. Концепція такого підходу полягає в ідеї розгляду розвитку, змін в структурі і діяльності, і самої діяльності підприємства як сукупність різних проектів, що забезпечують досягнення стратегічних цілей організації. Як окремих проектів, так і згрупованих в портфелі і програми проектів.

Стратегія розвитку компанії розробляється з використанням інструментів управління проектами. Проектами стратегічного розвитку необхідно управляти з урахуванням того, що вони спрямовані на досягнення стратегічної мети і, крім того, завжди є необхідність розподіляти обмежені ресурси між проектами [4,-с.88].

Створення і розвиток системи управління проектами - важливе завдання, яке стоїть перед багатьма компаніями в Україні, оскільки дана ситуація вимагає якісного управління проектами і програмами, ініційованими в компаніях. Це завдання актуальне не тільки для проектно-орієнтованих, але і для проектно-керованих компаній, тобто навіть в тих випадках, якщо в компанії здійснюються тільки проекти розвитку, якісне управління ними вимагає застосування методів проектного менеджменту.

Останнім часом спостерігається тенденція зростання кількості проектів в компаніях і існуюча в більшості компаній функціональна або процесна система управління не в змозі координувати таку кількість проектів методами і засобами, наявними в арсеналі. Для управління проектами компанії можуть використовувати такі моделі, методи і засоби управління, які повинні бути інтегровані в загальну схему управління компанією.

Проект - це комплексний системний процес, який спрямований на зміну різних областей життя людини. Існують різні види проектів, що класифікують за певними ознаками. Управління проектом є найважливішою функцією в організаційній діяльності проекту. Вона координує всі типи наявних ресурсів протягом життєвого циклу проекту шляхом застосування методик управління проектом, яка веде до запланованого результату [3,-с.157].

З точки зору системного підходу проект є обмеженою за часом, організованою відповідним чином цілеспрямованою зміною конкретної системи, обмеженою бюджетом всіх видів ресурсів і містить певні вимоги до параметрів кінцевого результату.

Загальні ознаки всіх проектів виражаються: спрямованістю на досягнення конкретних цілей; координованим виконанням взаємозалежних операцій; обмеженнями за часом і ресурсами; унікальністю (неповторністю).

Основною вимогою, що пред'являється до структури проекту, є деталізація елементів структури за рівнями. Успішний розвиток будь-якої організації має визначити три основні складові - стратегії розвитку; методик і технологій здійснення конкретних ініціатив розвитку, і, нарешті, необхідних для цього корпоративних ресурсів. Для ефективного і якісного розвитку вони повинні бути присутніми одночасно, бути збалансованими і релевантними один одному, і мати належну якість.

Сучасний проектний підхід також базується на речах, які просто необхідно враховувати, щоб ефективно управляти всіма процесами розробки стратегії:

- непевність ринкового середовища та постійно зростаючі відповідні ризики;
- унікальність конкретного ринкового середовища, — необхідність обережного та адаптованого перенесення чужого досвіду та корпоративних стандартів з інших країн;
- врахування всіх внутрішніх обмежень;
- врахування очікувань від замовника проекту (як правило — акціонери та топ-менеджмент); відповідно — чітка фіксація термінів та очікуваних результатів на початку проекту;
- необхідність створення ефективної команди від самого початку;

- розуміння, формулювання, виставлення пріоритетів інших важливих проектів по розвитку організації, які, як наслідок, неодмінно впливають із головної стратегії [2,- с.142].

Проектний підхід, як і кожна методика, має свої власні обмеження. Головними є необхідність відповідної культури та зрілості організації, додаткові документи та додаткова формалізація, які неодмінно супроводжують проект. Окремо можна говорити про вартість консалтингу та вартість організації проектного офісу у випадку великих організацій. Навряд чи все це потрібно малому чи навіть середньому бізнесу, які тільки визначають свій стратегічний довгостроковий шлях у бізнесі. З іншого боку, використання навіть деяких методів проектного управління допомагає — РМІ вказує на можливість часткового застосування окремих інструментів у відповідності до технологічної зрілості організації [3,- с.158].

У сучасному світі саме проекти стають засобом досягнення цілей і завдань організації в контексті стратегічного плану. Проекти, як правило, авторизуються у результаті одного або декількох наступних стратегічних міркувань: стратегічні можливості; вимоги ринку; технологічний прогрес; вимоги замовника; законодавчі вимоги [1, с.779].

У свою чергу, стратегічний план організації стає первинним фактором, який управляє інвестиціями в проекти.

Таким чином, проектний підхід має ряд переваг по відношенню до інших підходів, оскільки за своїм визначенням та призначенням він працює з ситуаціями невизначеності та обмежень, які надто поширені сьогодні на ринках та у галузях, з якими організації якось повинні справлятися. Також, від самого початку цей підхід форматує такі важливі речі як цілі, кінцеві результати, команда та розподіл в ній ролей, план-графік, критерії успіху, обумовлює такі речі як управління змінами тощо.

В загальному контексті бар'єрів та цілей, які стоять в стратегічному плануванні проектний підхід грає роль однієї з головних або, на нашу думку, навіть головної методики, яка забезпечує високу ефективність розробки та впровадження в досить складних зовнішніх та внутрішніх умовах:

- не визначені ринкові умови, які постійно змінюються.
- складність встановлення балансу між інтересами зацікавлених сторін.
- складність формування ефективної команди, яка здатна впоратись з очікуваннями щодо розробки стратегії — особливо в наших українських реаліях, характерним для яких є нестача кваліфікованих кадрів та загальний низький рівень бізнес-культури.

Проектний підхід, будучи ефективним інструментом функціонування організації в умовах економіки змін, активно розвивається як за кордоном, так і в Україні. Проблема створення і розвитку середовища для здійснення проектної діяльності в організації корпоративної системи управління проектами особливо актуальна для українського бізнесу. В рамках досягнення цілей стратегічної програми розвитку, проектний підхід набуває все більшої значущості.

Література

1. Гриник І.В. Особливості розробки проекту при реалізації ділової стратегії підприємства / І.В. Гриник, М.С. Дорош // Економіка: проблеми теорії та практики: Збірник наукових праць. – Дніпропетровськ, 2014. – Т. III, Випуск 232. – С. 773-780.
2. Дорош М.С. Процеси взаємодії проектного та традиційного менеджменту / М.С. Дорош, А.Г. Ясько // Управління проектами: стан та перспективи: Міжнародна науково - практична конференція – Миколаїв, 2015. – С. 141-143.
3. Ребенок А.В. Управління інвестиційним проектом як інструментом реалізації стратегії підприємства / А.В. Ребенок // Актуальні проблеми економіки. – 2016. – № 1. – С. 154-159.
4. Сахно Є.Ю. Дослідження процесу розробки стратегії проекту / Є.Ю. Сахно, А.Г. Ясько // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – № 3. – С. 85-91.